

Kúria

ítélet

Az ügy száma: Bfv.II.1247/2016/5.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: . Katona Sándor, a tanács elnöke

. Kiss Sándor, előadó bíró

. Feleky István, bíró

. Krecsik Eldoróda, bíró

. Molnár Gábor Miklós, bíró

Az eljárás helye:

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2017. március 27.

Az ügy tárgya: zártörés büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): ... I. rendű

Elsőfok: ári Járásbíróság, 10.B.347/2013/155/I., ítélet,
tárgyalás,

2015. november 3.

Másodfok: ári Törvényszék, 1.Bf.31/2016/10/III., ítélet,
nyilvános ülés,

2016. május 25.

Az indítvány előterjesztője: ... I. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára, hatályon kívül
helyezésre

Rendelkező rész

A zártörés vétsége és más bűncselekmények miatt ... és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Kúria ... I. rendű terhelt védője felülvizsgálati indítványa alapján eljárva, a Kaposvári Járásbíróság 10.B.347/2013/155/I. számú és a Kaposvári Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.31/2016/10/III. számú ítéletét ... I. rendű terhelt tekintetében annyiban megváltoztatja, hogy a terheltet az ellene végrehajtás alól elvonással elkövetett zártörés vétsége [1978. évi IV. törvény 249. § (2) bekezdés] miatt emelt vád alól felmenti és szabadságvesztése tartamát 1 év 6 hónapra enyhíti.

Az ítélet ... I. rendű terheltet érintő további rendelkezéseit hatályában fenntartja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint

azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] A Kaposvári Járásbíróság a 2015. november 3. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 10.B.347/2013/155/I. számú ítéletében hat terhelt ügyét bírálta el. Közülük a felülvizsgálati indítvánnyal érintett ... I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki közvetett tettesként elkövetett zártörés büntettségében [2012. évi C. törvény - a továbbiakban Btk. - 287. § (2) bekezdés], hamis tanúzás büntettségében [Btk. 272. § (1) bekezdés, (4) bekezdés I. fordulat], közokirat-hamisítás büntettségében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] és sikkasztás büntettségében [Btk. 372. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont], amiért őt halmazati büntetésül 1 év 10 hónap szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy a terhelt legkorábban a szabadságvesztés 2/3 részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra. A terhelttel szemben 6.650.000 forint erejéig vagyonek Kobzást rendelt el.
- [2] A ... I. rendű terhelt tekintetében a járásbíróság ítélete ellen bejelentett ellentétes irányú fellebbezések alapján másodfokon eljáró Kaposvári Törvényszék a 2016. május 25. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott 1.Bf.31/2016/10/III. számú ítéletével a járásbíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében részben megváltoztatta. Rögzítette, hogy a terhelt helyesen a szabadságvesztés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra, kötelezte a terheltet kártérítés és járulékai megfizetésére, ugyanakkor a vagyonek Kobzásról szóló rendelkezést mellőzte. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a terhelt tekintetében helyben hagyta.
- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen ... I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.
- [4] Indítványát a védő a Be. 416. § (1) bekezdés a) és c) pontja szerinti felülvizsgálati okokra alapította és elsődlegesen a támadott határozat megváltoztatását, másodlagosan a másodfokú határozat hatályon kívül helyezését és a másodfokon eljáró bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta.
- [5] A Legfőbb Ügyészség BF.1342/2016. számú átiratában a védő felülvizsgálati indítványát részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak jelölte meg és a támadott határozat ... I. rendű terhelt tekintetében történő hatályában fenntartását indítványozta.
- [6] ... I. rendű terhelt védője felülvizsgálati indítványa alapján eljárva a Kúria a terhelt tekintetében a Be. 420. § (1) bekezdése szerint öt hivatásos bíróból álló tanácsban tanácsulésen bírálta felül a támadott határozatot.
- [7] A Kúria felülbírálata a Be. 423. § (4) és (5) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a felülvizsgálati indítványban megjelölt

okokra, továbbá a hivatalból vizsgálándó, a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt és a védő által meg nem jelölt felülvizsgálati okokra terjedt ki.

- [8] Felülbírálata alapján a Kúria az utóbb említett körbe eső, védő által nem hivatkozott feltétlen hatályon kívül helyezést igénylő eljárási szabálysértést nem észlelt, a védő felülvizsgálati indítványát pedig a zártörés vonatkozásában, és ehhez kapcsolódóan a kiszabott büntetés mértéke tekintetében alaposnak, egyebekben viszont - a Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltakkal egyezően - részben a törvényben kizártnak, részben pedig alaptalannak találta.
- [9] ... védőjének a felülvizsgálati indítványa terjedelmes, számos részletre kiterjedő, tartalmánál fogva a felülvizsgálat jogorvoslati jellegének rövid áttekintését igényli, annak meghatározása érdekében, hogy az indítványban foglaltak tekintetében érdemi vizsgálódásra milyen körben kerülhet sor.
- [10] A büntetőeljárási törvényben a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, mely - szemben pl. a fellebbezéssel, mely bármely okra alapítható - érdemben kizárólag a törvényben meghatározott okokból megengedett. A Kúriának ekként elsődlegesen abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy a felülvizsgálati indítványban foglaltak érdemben vizsgálhatók-e.
- [11] A felülvizsgálat okai az eljárási törvényben tételesen megjelöltek, azokat a Be. 416. § (1) bekezdése sorolja fel. A felülvizsgálati okok itteni köre teljes, az egyéb okkal nem bővíthető.
- [12] A Be. 423. § (1) bekezdésében írtak értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozatban megállapított tényállás nem támadható.
- [13] A Be. 419. § (1) bekezdése értelmében irányadó Be. 388. § (2) bekezdése a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítás lehetőségét kizárja.
- [14] E szabályokból következően a felülvizsgálati eljárásban csakis jogkérdések vizsgálhatók, melyek tényalapját kizárólag a jogerős határozat tényállásában megállapítottak képezhetik. Az ítéletben rögzített tényállás, az annak megállapításához vezető út, a bizonyítás teljessége, a bizonyítékok mikénti értékelése és elfogadása e jogorvoslati eljárásban vitássá nem tehető.
- [15] E jogszabályi környezetben a Kúria maradéktalanul egyetértett azzal a legfőbb ügyészségi átiratban részletesen kifejtett állásponttal, mely szerint a védő által a jogerős határozattal szemben megfogalmazott kifogások túlnyomó része érdemben nem vizsgálható, mivel a törvényben kizárt (ez alól kivételt csak a zártörés bűncselekményét érintő anyagi jogi és egy részében az indokolási kötelezettség megfelelő teljesítését vitató kifogások jelentenek). Mivel az eljárási szabálysértések közül a felülvizsgálati eljárásban kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában felhívott Be. 373. § (1) bekezdés I.b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjában felsoroltak vizsgálhatók, az eljárásjogi kérdések közül törvényben kizártnak kellett tekinteni a védőnek az

indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozásán túli valamennyi kifogását, de még az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozáson belül is annak több indokát.

- [16] A Be. 373. § (1) bekezdés b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának felsorolásában nem szereplő szabálysértésekre hivatkozás már önmagában a tilalmazott körbe esik. Így például a védő hivatkozása szerint is a Be. 348. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésén keresztül támadott teljes körű másodfokú revízió hiánya vagy a jogerős határozat megalapozottságát hiányoló és megalapozatlanságát (Be. 351. §, Be. 352. §) állító kifogások érdemi felülvizsgálat tárgyai nem lehetnek. A Be. 423. § (1) bekezdésében foglaltak az érdemben vizsgálható felülvizsgálati okok körében is a tényeknek kizárólag a jogerős határozatban rögzítettek szerinti alapul vételét teszik lehetővé.
- [17] A tények mikénti megállapításához vezető bizonyíték értékelés ugyancsak a vizsgálható körön kívül marad.
- [18] Mindebből következően a Kúria érdemben kizárólag a védőnek az indokolási kötelezettség elmulasztására hivatkozását és a zártörés bűncselekményét érintő anyagi jogi kifogásokat vizsgálta.
- [19] Az eljárásjogi kérdést illetően a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja és a 373. § (1) bekezdés III/a) pontja értelmében felülvizsgálati ok, ha a bíróság a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.
- [20] Az e körben kialakított bírói gyakorlat szerint az ítélet abban az esetben felülbírálatra alkalmatlan, ha annak alapján a felsorolt büntetőjogi főkérdésekben nem állapítható meg, hogy az eljárt bíróságok döntésüket mire alapították. Nyomatékosan kiemelendő azonban, hogy e felülvizsgálati okra hivatkozással sem támadható a megállapított tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti értékelése.
- [21] Márpedig a jelen esetben a védő érvelése túlnyomó részt az utóbb említett körbe eső. Az ítélet tényállásának egyes részmegállapításait vitatja, az ítéletben rögzítettekkel ellentétes tényeket állít és az azok megállapítása alapjául figyelembe vehető bizonyítékokra utal. E részében azonban az indítvány a törvényben kizárt.
- [22] Felülbírálata alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős határozat büntetőjogi főkérdésekben kialakított álláspontja egyértelműen nyomon követhető, annak indokai az ítéletből kiderülnek, ekként a védőnek a Be. 373. § (1) bekezdés III/a) pontjában foglaltakra hivatkozása alaptalan.
- [23] A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja értelmében felülvizsgálati ok, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor. A védő e körbe eső, érdemben is vizsgálható kifogásai közül a Kúria alaposnak találta a zártörés bűncselekménye vonatkozásában az eshetőleges szándékkal

történt elkövetés megállapítását és ezen alapulóan a bűnösség megállapítását érintő kifogást.

- [24] A terhelt cselekménye elkövetésekor hatályos 1978. évi IV. törvény - korábbi Btk. - 249. § (2) bekezdése és az elbíráláskor hatályos Btk. 287. § (2) bekezdése szerinti végrehajtás alól elvonással elkövetett zártörés bűncselekményét az valósítja meg, aki a hatósági eljárás során lefoglalt, zárolt vagy zár alá vett dolgot a végrehajtás alól elvonja, a két törvénybeli szabályozás pusztán annyiban tér el, hogy a korábbi Btk. a bűncselekményt vétségként 2 évig terjedő szabadságvesztéssel, míg a hatályos Btk. bűntett miatt 3 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegeti. Mindkét Btk. a bűncselekménynek kizárólag szándékos elkövetési formáját szabályozza, a gondatlanságból történt elkövetést nem pönalizálja.
- [25] Mindkét törvény szerint (korábbi Btk. 13. §, hatályos Btk. 7. §) szándékosan követi el a bűncselekményt, aki magatartása következményeit kívánja vagy e következményekbe belenyugszik, míg gondatlanságból (korábbi Btk. 14. §, hatályos Btk. 8. §), aki előre látja magatartásának lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában, miként az is, aki a következmények lehetőségét azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztja.
- [26] ... terheltnek a jogerős határozat a szándékos elkövetést az eshetőleges szándék megállapítására figyelemmel rótta fel. A jogerős határozat e körbeni érvelésének lényege szerint a terhelt tisztában volt a foglалás tényével és következményeivel, azonban a mezőgazdasági vontatót végül is lángvágóval felvágó Boza József figyelmét nem hívta fel arra, hogy a vontató nem tartozik abba a körbe, amelyre a korábbi utasítások alapján nevezett felvágási kötelezettsége kiterjed, amiből az a következtetés vonható le, hogy az I. rendű terhelt magatartása következményeibe belenyugodott.
- [27] A Kúria ezzel a jogi okfejtéssel nem értett egyet.
- [28] Miként a korábbiakban már szó esett róla, a Kúria a felülvizsgálati eljárásban a felmerült jogkérdéseket a jogerős határozatban rögzített tények alapul vételével bírálja el.
- [29] Az emberi tudat elemei megkülönböztetendők abból a szempontból, hogy közvetlenül jogi fogalmakhoz, vagy azokhoz csak a külvilág történésein keresztül kapcsolódóak. Az előbbiek megállapítása kizárólag jogi értékelés, míg az utóbbiak megállapítása bizonyítás felvételének és a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelésének az eredménye. Közvetlenül a jogi fogalmakhoz kapcsolódó tudati tények átértékelése a felülmérlegelés tilalmát nem érinti, az utóbbi kérdésekben viszont ellentétes álláspont kialakítása a Be. 423. § (1) bekezdésében foglaltak megsértése nélkül nem lehetséges, ekként tehát a felülvizsgálati eljárásban tilalmazott.
- [30] Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy ítéletben megállapított történeti ténynek nem csupán azok tekintendők, amelyek a határozat tényállásként megjelölt részében szerepelnek, hanem azok is, amelyek jellegük szerint hasonlóak, noha esetleg - határozatszerkesztési hiba folytán - a határozat más részein, akár

a bizonyítékok értékelése, akár a jogi indokolás körében kerültek megfogalmazásra.

- [31] Ennek előre bocsátása mellett a Kúria a jogerős határozat felülvizsgálati eljárásban kötelezően irányadó történeti tényei körében értékelte a következőket:
- [32] A foglalás tárgyát képező vontatót a rendőrség 2012. április 5. napján 17 óra 10 perckor a terhelt érdekkörébe tartozó **cég 1** telephelyén foglalta le. A foglalás tényéről a terheltnek tudomása volt. **személy 1** a terhelt által meghatározott napi feladata volt az adott méretű hosszú vasak összevágása. A terhelt személy 1 az összevágás tilalmáról nem tájékoztatta. A hatóság által bűnjel címkével ellátott, lefoglalt járművet személy 1 2012. április 5. és 2012. május 10. napja között pontosabban meg nem határozható időpontban feldarabolta. A telephelyen korábban már több ízben került sor bűnjelkénti lefoglalásra, az állagsérelem nélküli kezelés követelménye mindenki előtt ismert volt (elsőfokú ítélet 6-8. oldala, a tényállásként megjelölt rész, a bizonyítékok értékelése és a jogi értékelés körében kifejtettek).
- [33] E tények alapul vétele mellett a Kúria nem értett egyet azzal a jogkövetkeztetéssel, hogy a terhelt eshetőleges szándékára - vagyis hogy előre látta cselekménye lehetséges következményeit és azokba belenyugodott - egyértelmű következtetés vonható. Az e körbeni álláspontját részletesen indokoló másodfokú bíróság nem tulajdonított kellő fontosságot az általa csekély jelentőségű kérdésnek ítélt azon ténynek, hogy a mezőgazdasági vontatón a bűnjel címke elhelyezésre került és hogy a feldarabolás akár a foglalást követően közvetlenül is történhetett. A bűnjel címke felhelyezését a jogerős határozat egyértelműen rögzíti, miként azt is, hogy a telephelyen már számos esetben történt foglalás, az ebből fakadó kötelekkel mindenki tisztában volt. Alappal felvethető, hogy a bűnjel címkét a vontató felvágójának észlelnie kellett volna és ennek folytán a felvágásra nem kerülhetett volna sor. Ugyancsak az ítélet utal rá, hogy **személy 1** az adott méretű tárgyak felvágása a terhelt iránymutatása alapján napi feladata volt, ami a foglalás időpontjához közeli cselekvése lehetőségét is felveti.
- [34] E tényadatok mellett nem kellően alátámasztott az a megállapítás, hogy a terhelt cselekményei következményeit látva azokba belenyugodott, alappal vethető fel azzal szemben, hogy a terhelt akár könnyelműen is bízhatott a bűnjel címke jelentésével és jelentőségével tisztában lévő személy e cselekvőségétől tartózkodásában, miként feledékenysége sem zárható ki, nevezetesen, hogy a tőle elvárható figyelem és körültekintés elmulasztásának hiányában cselekménye következményeit nem is látta.
- [35] A jogkövetkeztetés e korrekciója mellett a terhelt bűnössége a végrehajtás alól elvonással elkövetett zártörés bűncselekményében nem állapítható meg, tekintettel arra, hogy a törvény e bűncselekménynek csak szándékos elkövetési formáját bünteti, a gondatlanságból elkövetettet nem. Minderre figyelemmel e körben a

bűncselekmény hiánya állapítható meg.

- [36] E megállapítás a zártörés vétsége vonatkozásában a terhelt felmentését alapozza meg. Erre tekintettel a Kúria nem tartotta szükségesnek a terhelt védője e bűncselekmény megállapítását sérelmező további kifogásainak vizsgálatát.
- [37] A kifejtettek alapján a Kúria ... I. rendű terhelt védője felülvizsgálati indítványának a zártörés bűncselekményét illetően helyt adott, ezt érintően a felülvizsgálati indítvánnyal érintett határozatot e körben a Be. 427. § (1) bekezdés a) pontja alapján megváltoztatta és a törvénynek megfelelő határozatot hozva a Be. 6. § (3) bekezdés a) pontja alapján felmentő rendelkezést hozott. E rendelkezés szövegezésében az eredeti ügyészi vád minősítéséhez kapcsolódott, ezért a korábbi Btk. 249. § (2) bekezdése szerinti végrehajtás alól elvonással elkövetett zártörés vétségét érintette.
- [38] A terhelt részbeni felmentésére tekintettel a Kúria vizsgálta a kiszabott büntetést is, melynek keretében a kiszabott szabadságvesztés tartamának enyhítését látta indokoltnak. Ezért ... terhelt szabadságvesztésének tartamát a további nem érintett bűncselekményeivel és a felmerült bűnösségi körülményekkel arányban állóan 1 év 6 hónapra enyhítette.
- [39] Egyéb vonatkozásban a Kúria a támadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.
- [40] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [41] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2017. március 27.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k. előadó bíró, Dr. Feleky István s.k. bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. bíró, Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:
Lévai Viktória
tisztviselő